

mořských vln ve srovnání s množstvím mých hříchů, ale když zvážíme mé hřichy, ve srovnání s tvou láskou se rozplynou jako pára.“¹⁶ Bůh nepočítá zlo spáchané člověkem, ale je nekonečně „bohatý v milosrdenství, z velké lásky, jíž si nás zamiloval“ (Ef 2,4, ČEP). Zároveň slyší volání chudých a země. Na začátku tohoto roku se stačí na chvíli zastavit a pomyslet na milost, s níž pokaždé odpouští naše hřichy a promíjí všechny naše dluhy, aby naše srdce zaplavila naděje a pokoj.

10. Proto Ježíš v modlitbě Otče náš vyslovuje velmi náročný požadavek „jako i my odpouštíme našim viníkům“ poté, co jsme prosili Otce o odpuštění vlastních vin (srov. Mt 6,12). Aby člověk mohl odpustit dluh nebo vinu druhým a dát jim naději, musí být jeho vlastní život ve skutečnosti naplněn stejnou nadějí, která pramení z Božího milosrdenství. Naděje překypuje štědrostí, je prostá vypočítavostí, nepočítá podle kapes dlužníků, nejde jí o vlastní zisk, ale má na mysli jen jediný cíl – pozvednout ty, kdo padli, obvázat zlomené srdce, osvobodit ze všech podob otroctví.

11. Rád bych proto na začátku tohoto Roku milosrdenství navrhl tři kroky, které mohou vrátit důstojnost životu celých národů a umožnit jim vydat se na cestu naděje, aby se podařilo překonat dluhovou krizi a aby se všichni mohli znovu považovat za dlužníky, jimž bylo odpuštěno. Především navazuji na výzvu svatého Jana Pavla II. u příležitosti Jubilea v roce 2000, abychom uvažovali „o snížení, ne-li vůbec o vymazání mezinárodního dluhu, který zatěžuje budoucnost mnoha národů“¹⁷. Bohatší země, když uznají svůj ekologický dluh, by se měly cítit povoleny udělat vše pro to, aby odpustily dluhy těm zemím, které nejsou schopny splácet to, co dluží. Aby se však nejednalo o ojedinělý akt dobročinnosti, který pak může znovu odstartovat začarovaný kruh financování a zadlužování, je zároveň zapotřebí vytvořit novou finanční architekturu, která povede k vytvoření globální finanční charty, založené na solidaritě a harmonii mezi národy.

Dále vyzývám k pevnému odhodlání zasazovat se o úctu k důstojnosti lidského života, od početí až po přirozenou smrt, aby si každý člověk mohl vážít svého života a hledět do budoucnosti s nadějí a touhou po rozvoji a štěstí pro sebe i své děti. Bez životní naděje se totiž v srdcích mladých lidí těžko rodí touha plodit další životy. Zejména zde bych chtěl znovu vyzvat ke konkrétnímu gestu, které by posílilo kulturu života. Mám na mysli zrušení trestu smrti ve všech zemích. Toto opatření totiž kromě toho, že ohrožuje nedotknutelnost života, ničí veškerou naději člověka na odpuštění a obnovu.¹⁸

Rovněž si dovoluji vznést další výzvu, a to s odvoláním na sv. Pavla VI. a Benedikta XVI.,¹⁹ ve prospěch mladé generace, v této době poznamenané válkami: použijme alespoň pevně stanovené procento peněz vydávaných na zbrojení na založení světového fondu, který by definitivně odstranil hlad a umožnil vzdělávání v nejhudších zemích a podpořil udržitelný rozvoj v boji proti klimatickým změnám.²⁰ Měli bychom se snažit odstranit jakoukoli záminku, která by mohla vést mladé lidi k tomu, aby považovali svou budoucnost za beznadějnou nebo aby je ovládla touha pomstít krev svých drahých. Budoucnost je darem k překonání chyb minulosti, k budování nových cest míru.

IV. *Cílem je mír*

12. Ti, kdo se prostřednictvím navržených kroků vydají na cestu naděje, uvidí stále blíže vytoužený cíl, kterým je mír. Žalmista nás utvrzuje v tomto příslibu: až se „milosrdenství a věrnost potkají, políbí se spravedlnost a pokoj“ (Ž 85,11). Když odložím zbraň dluhu a vrátím sestře nebo

¹⁶ *Promluva X* (Třetí sbírka), *Modlitba, kterou se baví samotáři*, 100–101, in CSCO 638, 115. Svatý Augustin dokonce tvrdí, že Bůh se nikdy nepřestává činit dlužníkem člověka: „Protože ‚na věky je tvé milosrdenství‘, ráčíš se svými sliby stát dlužníkem těch, kterým odpouštíš všechny dluhy“ (srov. *Confessiones*, 5,9,17, in PL 32, 714).

¹⁷ Ap. list *Tertio millennio adveniente*, č. 51.

¹⁸ Srov. *Spes non confundit*, č. 10.

¹⁹ Srov. sv. Pavel VI., enc. *Populorum progressio* (26. března 1967), č. 51; Benedikt XVI., Promluva k diplomatickému sboru akreditovanému u Svatého stolce, 9. ledna 2006; týž, Postsynod. ap. ex. *Sacramentum caritatis* (22. února 2007), č. 90.

²⁰ Srov. enc. *Fratelli tutti*, č. 262; Promluva k diplomatickému sboru akreditovanému u Svatého stolce, 8. ledna 2024; Promluva na Konferenci OSN o změně klimatu (COP 28), 2. prosince 2023.